

SZKOLENIE 9: W kierunku samoorganizacji

WPROWADZENIE:

Samoorganizacja jest ważnym elementem w teoriach edukacyjnych w całej Unii Europejskiej [1]. Jednocześnie, jest to oczywiste, że nie można oczekiwać, aby samoorganizacja dobrze funkcjonowała bez szkolenia, zarówno w przypadku uczniów jak i nauczycieli. Należy zatem dyskutować, sprawdzać, poprawiać, reorganizować i dostosowywać samoorganizację do potrzeb i kompetencji wszystkich osób zaangażowanych w ten proces, który nawet w warunkach nieformalnych, posiada ramy organizacyjne w postaci zasad i przepisów, przy czym proces ten jest o wiele bardziej złożony w przypadku formalnego uczenia się. Oznacza to ni mniej ni więcej, że samoorganizacja posiada swoje ograniczenia.

Nauczyciele pracujący z osobami starszymi, w szczególności z tymi, którzy mają trudności w dostępie do uczenia się, muszą pamiętać, że samoorganizacja nie jest efektem końcowym, lecz procesem. Każdy krok w kierunku samoorganizacji ułatwia uczniom pełną akceptację społeczną, niezależnie od wieku, korzeni kulturowych czy wykształcenia.

ŹRÓDŁA:

[1] <http://iec.psih.uaic.ro/ciea/file/2010/5%20maciuc%20stefan.pdf>

[2] <http://www.youtube.com/watch?v=8jHQkfZT4Qw>

[3] <http://www.laraproject.net/images/stories/lara/pdf/trainingpackage/en-lara-toolkit.pdf>

CELE SZKOLENIA:

Uczestnicy szkolenia będą potrafili:

- Zrozumieć wartość samoorganizacji dla osób uczących się.
- Zrozumieć zmianę ról, z jakimi musi się zmierzyć nauczyciel.
- Wspomagać pracę grupy, która działa z wykorzystaniem procesów samoorganizacji.
- Uwzględniać specyficzne potrzeby grupy docelowej w kontekście samoorganizacji.
- Zaplanować pierwsze kroki w kierunku samoorganizacji.

TREŚĆ SZKOLENIA:

ZADANIE 1:

Icebreaker/przełamywanie lodów: “cztery kąty” z dedykowanymi pytaniami

Dwie strony

Uczestnicy odpowiadają na pytania „tak” lub „nie”. Przechodzą na prawą stronę sali, jeśli ich odpowiedź jest „tak”, na lewą stronę, jeśli odpowiedź jest „nie”. Mają 1 minutę, aby omówić swój wybór z innymi osobami, które dokonały tego samego wyboru. Mogą podać powód swojej decyzji lub przez 20 sekund opowiedzieć historię, która ilustruje odpowiedź.

Przykładowe pytania (zaczynaj od najłatwiejszych):

Czy dzisiaj rano jadłeś na śniadanie płatki?

Czy dojechałeś autobusem do miejsca szkolenia?

Czy kiedykolwiek opuściłeś sesję treningową przed jej zakończeniem? (Jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, to czy nigdy nie miałeś takiej pokusy?)

Czy masz swoje oczekiwania co do dzisiejszego spotkania?

Czy lubisz, żeby Ci mówiono co masz robić?

Kto uczy się więcej: ty czy uczniowie? (Lewa strona: ja się uczę więcej. Prawa strona: Uczniowie uczą się więcej).

Czy masz doświadczenie we współpracy z przedstawicielami grup studenckich (rady, komisje)?

Czy kiedykolwiek spotkałeś ucznia, który chciał ciebie poprawiać i pełnić rolę nauczyciela?

Można zmienić pytania dopasowując je do grupy, jakkolwiek jest to ważne, aby 4 pytania odnosiły się do udziału w szkoleniu (pytania ogólne) oraz inne 4 odnoszące się do tematu szkolenia (samoorganizacji).

ZADANIE 2:

Moja rola - rola "uczniów": krótki film (3 minuty), analiza roli nauczyciela / uczniów w grupach 3 osobowych, notatki na karteczkach umieszczone są na tablicy.

Jak żyć w złożonym świecie: co jest potrzebne obywatelom, aby sprostać wymogom życia codziennego? [3]

Cele samoorganizacji w edukacji osób dorosłych. 3 grupy otrzymują różne zadania: dla uczniów, dla nauczycieli/dla organizacji, dla społeczeństwa. Prezentacja plenarna.

ZADANIE 3: W kierunku samoorganizacji

Uczniowie: co wiemy o ich umiejętnościach? Czas na opowiadania: każdy trener opowiada o jednym swoim uczniu, skupiając się na "nietypowych" zachowaniach, uczestnicy zapisują swoje spostrzeżenia na karteczkach, które będą wykorzystane w prezentacji w sesji plenarnej.

Ćwiczenie skupia się na praktycznych doświadczeniach i pozwala zrozumieć, jak samoorganizacja różni się od tradycyjnych form nauczania.

Wszyscy uczestnicy siedzą przy stołach lub w kręgu. Poproś uczestników, aby wstali, wykonali obrót i ponownie usiedli. Prawdopodobnie wszyscy to zrobią nawet jeśli będą zaskoczeni. Kiedy usiądą wyjaśnij, że tak właśnie często wygląda nauka, brak jest instrukcji, dodatkowych wyjaśnień i nie ma możliwości wyboru.

Ćwiczenie to ma pokazać jak się czuje w takiej sytuacji uczeń. Po tym wyjaśnieniu, powtórz ćwiczenie, tym razem lekko je zmieniając ("obróć się w drugą stronę!"). Teraz możesz powiedzieć, że te dwa ćwiczenia obrazują dwa pierwsze kroki "w kierunku samoorientacji". Grupa może dyskutować na temat wolności wyboru. W kolejnym kroku pokaż i omów wykres "5 kroków w kierunku samoorganizacji".

Poziom partycypacji

(Freitag 2006, Schröder 1995)

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Poziom 4	Poziom 5
stopień udziału	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="transform: rotate(-45deg);">udział</div> <div style="transform: rotate(-45deg);">przejrzystość/jasność</div> <div style="transform: rotate(-45deg);">współudział/współpraca</div> <div style="transform: rotate(-45deg);">determinacja</div> <div style="transform: rotate(-45deg);">podejmowanie decyzji</div> </div>				
atomybut/ charakterystyka poziomu udziału					
tylko fizyczna obecność	X	X	X	X	
możliwość wyrażenia swojej opinii bez zapytania	X	X	X	X	
dobre poinformowanie o temacie		X	X	X	
wymagana jest osobista opinia (konsultacje)			X	X	
wpływ na decyzję poprzez głosowania				X	
współudział w odpowiedzialności za decyzje/samoorganizacja					X

*Samostanowienie w kontekście podziału odpowiedzialności za decyzje.

Program
Uczenie się

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Publikacje odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

- The 5 steps towards self-organisation (Annex 4)

Case Study: what step is that? (one example for a case study see Annex 5)

Case study

Studium przypadku: Co dalej?

Studium przypadku ukazuje 5 poziomów samoorganizacji poprzez przypisanie im określonych cech.

Przeczytaj przykład lub rozdaj kopie. Jeśli zostanie czas poproś, aby uczestnicy zaprezentowali swoje przykłady.

Przykład:

Grupa starszych kobiet (Niemki, Turczynki) chce iść na wycieczkę po Hamburgu. Jest ładna pogoda, uczestniczki mają mało pieniędzy. Jest możliwych kilka opcji. Dyskusja przedłuża się i nie ma szans na porozumienie. Jedna z kobiet zwraca się do organizatorki, aby w tej sytuacji sama podjęła decyzję.

Historia może mieć kilka zakończeń:

- Organizatorka wybiera jedną z opcji i wyjaśnia, dlaczego podjęła taką decyzję.
- Organizatorka daje możliwość głosowania i większość decyduje.
- Organizatorka odmawia i pozostawia decyzję grupie.

Zdecyduj, które zakończenie zaproponowałbyś grupie.

Korzystając z wykresu „Poziom partycypacji” grupa omawia, jakie kroki powinny być podjęte, a następnie uczestnicy uzasadniają swój wybór.

Od teorii do praktyki, czyli co chciałbym zmienić?

- Konsekwencje dla mojej roli
- Konsekwencje dla mojego stylu pracy (przygotowanie, zarządzanie)
- Konsekwencje dla osób uczących się
- Czy istnieją granice?

World Café: 4 grupy przygotowują prezentacje i przedstawiają innym.

Refleksja: Co chciałbym/chciałabym zrobić? Jakie będą kolejne kroki (p. studium przypadku)?

W odpowiedziach należy uwzględnić:

- Poziom zaangażowania
- Poziom samoorganizacji
- Poziom satysfakcji
- Poziom praktycznego wsparcia

ANEKS

Keine Partizipation/no participation

democratic education – lustiges Intro über Frontalunterricht/ traditional lesson in school

<http://www.youtube.com/watch?v=0FoZ63ydsBc>

Level 1

Attention Getting Signals: One Spot – Bsp. Für frontales Lernen mit Disziplin/ teacher focussed on getting the attention

<http://www.youtube.com/watch?v=9IzOxR4gY90>

Level 2

Participation with Playing Cards – Lehrer versucht SchülerInnen zu motivieren/ teacher uses cards to call someone to answer the question

<http://www.youtube.com/watch?v=pH-Y87bC-r4>

Kurbaan - Classroom Debate Scene - Vivek Oberoi | Saif Ali Khan – politische Diskussion in der Vorlesung aber krasses Ende/ good discussion in lecture, questionable ending/message

<http://www.youtube.com/watch?v=8jHQkfZT4Qw>

Level 3

Self Organised Learning Environment (SOLE) demonstration – SchülerInnen lösen selbstständig eine vorgegebene Frage in Gruppen durch Internetrecherche/ children working in groups on an issue (Stufe 3)

<http://www.youtube.com/watch?v=SiGbfhmvT4Q>

Level 3

1st Sole Can you kill a goat by staring at it? – Kinder diskutieren Frage/pupils discuss on their own

http://www.youtube.com/watch?v=kk_stv_dZuw

Level 3

Project Based Learning: Explained. – Projektbasiertes Lernen graphische Präsi, long explanation

<http://www.youtube.com/watch?v=LMCZvGesRz8>

Level 4

Strategies for Student-Centered Discussion – Meinung ist gefragt, Transparenz. SchülerInnen kreieren Inhalte/ teacher asks for opinion, monitors the discussion and is listening and responding to the pupils who are able co-create the lesson (Stufe 4)

<http://www.youtube.com/watch?v=zxTuPvtayOI>

Level 5/self-determination

What if schools were different? – Demokratisierung und Partizipation in der Schule/ democratic school

<http://www.youtube.com/watch?v=rHSDe2Hgih4>

Denmark: More Democracy in Education | European Journal – freie Schule Vorstellung/ introduction of a free school

<http://www.youtube.com/watch?v=eP1JxqHFC5c>

Level 5

Improving youth participation in politics? AER's YRN knows how! – Partizipation von Jugendlichen geplant durch diese im Jugendkongress/ adolescents making decisions about themselves on a conference

<http://www.youtube.com/watch?v=EPUC9ckn8Js>

My role as a teacher, role of „learners“

What Makes a Good Teacher? - Student Q&A – SchülerInnen erzählen von ihren Vorstellungen

<http://www.youtube.com/watch?v=iHapv0Tv7vM>

Wider Benefits of Learning 2009 – Warum Erwachsenenbildung/why adult education

<http://www.youtube.com/watch?v=VFPOHoiNdn4>

Why Adult Learning matters – auch, aber kürzer/ shorter

<http://www.youtube.com/watch?v=-h--qpzZyRs>

Vision of an Adult Learner Today – Leute sagen ihre Meinung dazu, unterschiedliche Perspektiven (GUT zum Thema Teilnehmende)/ learners tell their point of view <http://www.youtube.com/watch?v=tu24QntRado>

Additional links

D Politische partizipation definition

<http://www.youtube.com/watch?v=N-l4GtJi6g>

D Neue Max-Brauer-Schule (Reinhard Kahl) – selbstorganisiertes Lernen, Eigenverantwortung (Stufe 4 Beispiel zu Consultation)

<http://www.youtube.com/watch?v=MBkkFnjb8IA>

E Montessori Children's Room – Def. von Montessori zum Lernen + viele Beispiele

<http://www.youtube.com/watch?v=tKFwH5QJYoY>

Child Soldiers in Africa -reflections by 6th Graders – selbe Gruppe präsentiert ihre Ergebnisse zu einem anderen Thema

<http://www.youtube.com/watch?v=M60wDuOJUlg>

Blended Learning in Plain English – vermischtes Lernen mit web 2.0 Vortrag

http://www.youtube.com/watch?v=UM_Y2NSJcmE

Young People And Politics – Citizenship, junge Menschen, Wahlrecht ab 16?

<http://www.youtube.com/watch?v=o8lbp1l7lz8>

'Choices' - UNCRC Participation Rap – Musikvideo mit Jugendlichen über Partizipation

<http://www.youtube.com/watch?v=5c-k4Glx8cQ>

Khan Academy's "world-changing" plan for schools – Ausblick in zukünftige Lernumwelten

<http://www.youtube.com/watch?v=bQ5DJUhV6vk>

Education Is a System of Indoctrination of the Young - Noam Chomsky – 1998 – kritik am Schulsystem

<http://www.youtube.com/watch?v=JVqMAlgAnlo>

Democratic School in Givat Olga, Israel – gute Erklärung

http://www.youtube.com/watch?v=Q0j8RI_JiY0

Classroom Discussion: the Paideia method (1) – etwas lang

<http://www.youtube.com/watch?v=fSKLRX3jqHM>

Motivating Adult Learners – Infos über erwachsene Lernende

<http://www.youtube.com/watch?v=aee4ONWZFj0>

1 GOAL: EDUCATION FOR ALL - Ireland Campaign – Warum Bildung, Kampagne

<http://www.youtube.com/watch?v=LJdEh2w3afA>

Self-Directed Learning – im stummfilmstil, lustig, mit den unterschiedlichen stufen

http://www.youtube.com/watch?v=6lQQKJs_Oyg

Self-directed learning – mehr Inhalt+ Text, genau, lang (Stufe 5?), Erklärung und Darstellung des Prinzips

<http://www.youtube.com/watch?v=WvPEbyEdOQU>

Self-regulated Learning Teaser Video (OU, English) – Comic Gegenüberstellung von selbstorganisiertem und frontalem lernen

<http://www.youtube.com/watch?v=jTa1vOH6JjA>

D - Bremerhaven Schüler-Demonstration – SchülerInnen demonstrieren für Bildung (Level 5)

<http://www.youtube.com/watch?v=-LTjK7f39-8>

Inform & Inspire – Moderator erzählt etwas und macht kurze Abfrage (Level 1,2))

<http://www.youtube.com/watch?v=khLDJAwEVdo>

Why is Participation Important – langatmig aber richtig

<http://www.youtube.com/watch?v=ZTCi3Md9Ycw>

Lifelong Learning – Professor erklärt warum LLL

<http://www.youtube.com/watch?v=VjIPOafjLJs>

The Simpsons - Homer Decides to Teach – lustiger Einblick in EWB

<http://www.youtube.com/watch?v=AW5hS4fvERg>

Teaching English Language Learners Using Shakespeare – (Level 3)

<http://www.youtube.com/watch?v=UoXZcSMDLEY>

cpd – zeichnungspräsi, schnell und viel Infos, schwer zu verstehen

<http://www.youtube.com/watch?v=QTSV5bemCWE>

Continuing Professional Development

<http://www.youtube.com/watch?v=NdY3eQAlor0>

People, Pancakes & iPads -- Dublin 8 Community Education Centre (D8CEC) – niedrigschwelliges Bildungsangebot für Ältere

http://www.youtube.com/watch?v=KV_VnbP5wUs

Project-Based Learning

<http://www.youtube.com/watch?v=HugSKISrghQ>

South San Francisco Adult Education ESL Class – Smartboard – Englisch Unterrichtsstunde (Level 1-3)

<http://www.youtube.com/watch?v=TYmiR6JbF3s>

Teaching Strategies – LearningStyles – unterschiedliche Lernarten erklärt

<http://www.youtube.com/watch?v=oNxCporOofo>

Distance Learning Pilot days 4 & 5 – Fernstudium Am Beispiel orientiertes Lernen am Ende Meinungsäußerung also (Level 4)

<http://www.youtube.com/watch?v=iHFxgg0iX5Y>

Don't Smile 'Til December? Humor in the Classroom - nett

<http://www.youtube.com/watch?v=kCHjvb2AXI8>

Problems with Education - Very Funny Video – humoristische Kritik an der Schule von Stand-up Comedian

<http://www.youtube.com/watch?v=vRnHIQo6Sx0>